

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 381/2016
17.03.2016. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Бисерке Живановић, Споменке Зарић, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници из радног односа тужиље Ј.Т. из Б., чији је пуномоћник Р.Ј., адвокат из И., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Специјална затворска болница Београд, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2644/2015 од 30.10.2015. године, у седници већа одржаној 17.03.2016. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2644/2015 од 30.10.2015. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1788/14 од 18.06.2015. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име накнаде штете на основу мање ислаћене зараде исплати појединачне месечне износе почев од јануара 2007. године, закључно са јануаром 2011. године, са законском затезном каматом, све ближе наведено у том ставу изреке, а ставом другим изреке је обавезан тужена да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 81.380,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 2644/2015 од 30.10.2015. године, ставом првим изреке, преиначио првостепену пресуду тако што је као неоснован одбио тужбени захтев за исплату мање ислаћене зараде са траженом каматом и обавезао тужилцу да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 7.500,00 динара, а ставом другим изреке је обавезана тужилца да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 12.000,00 динара.

Против другостепене пресуде тужилца је благовремено преко пуномоћника изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. ЗПП, позивајући се на решење Врховног касационог суда Рев2 393/2013 од 26.09.2013. године.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су законски услови за одлучивање о ревизији тужилце као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. став 1. ЗПП, због потребе уједначавања судске праксе, у поступању по тужбама запослених државних службеника у заводима за извршење кривичних санкција, а због мање исплаћене зараде.

Врховни касациони суд је испитао побијану другостепену пресуду у смислу одредбе 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14, који се примењује на основу одредбе члана 506. став 2. тог закона) и утврдио да је ревизија основана.

У правноснажно окончаном поступку је утврђено да је тужилца, као државни службеник, распоређена на радно место ... у служби за здравствену заштиту, које је разврстано у звање саветник. Решењем тужене број 121-595-05-1 од 01.01.2007. године, тужилци је одређена осма платна група, први платни разред и коефицијент од 2,53 за обрачун и исплату плате почев од 01.01.2007. године. Наведени коефицијент се увећава за 10% по основу стажа осигурања, који се рачуна са увећаним трајањем и који има степен увећања 12/16 што укупно износи 2,79. Наведено решење садржи поуку да се против њега може поднети жалба жалбеној комисији Владе у року од 8 дана од дана пријема. Решењем тужене од 15.01.2011. године тужилци је одређена осма платна група, други платни разред и коефицијент од 2,66 за обрачун и исплату плате почев од 15.01.2011. године. Наведени коефицијент се увећава за 30% по основу стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, а који има степен увећања 12/16, тако да укупан коефицијент износи 3,46, са правном поуком да се решење може побијати жалбом упућеној жалбеној комисији Владе у року од 8 дана од дана пријема. За период од јануара 2007. године до 14. јануара 2011. године, утврђено је да укупна разлика у заради тужилце за тај период износи 429.476,57 динара. Наведена решења су донета на основу Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција.

Одлуком Уставног суда I У 63/07 од 18.11.2010. године је утврђено да одредба члана 7. став 3. наведене уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција, није у складу са Уставом и законом.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужилце и досудио јој појединачно одређене месечне новчане износе за период од јануара 2007. године до јануара 2011. године на име разлике зараде, са каматом од доспелости сваког појединачног наведеног доспелог износа. Одлуку образлаже наводима да имајући у виду да је одредба члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција, на основу које је увећање коефицијента тужилци било 10% уместо 30%, како је то предвиђено законом, није у сагласности са Уставом и законом, што је утврђено наведеном одлуком Уставног суда од

18.11.2010. године, с обзиром да је Влада Уредбом уредила разлике у звањима и коефицијентима за државне службенике у управи која могу бити предмет само законског уређења и то Закона о извршењу кривичних санкција, као посебног закона. Како се у конкретном случају ради о неправилном раду органа тужене, тужена је на основу члана 172. Закона о облигационим односима дужна да тужиљи накнади штету проистеклу доношењем неуставне и незаконите уредбе на основу које је тужиљи утврђен мањи коефицијент за обрачун плата од утврђеног законом.

Одлучујући о жалби тужене, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље. Другостепени суд у образложењу своје одлуке наводи да тужиља није доказала да је поднела захтев надлежном органу за измену појединачног акта. Према мишљењу другостепеног суда, одлука Уставног суда нема ретроактивно дејство и не може бити примењена на период пре њеног објављивања, а може бити основ за накнаду штете под условом да је запослени поднео захтев за измену појединачног акта донетог на основу неуставног закона или општег акта, по прописаној процедури Законом о Уставном суду (члан 61. и 62.). Указује на став из одлуке Уставног суда Уж 936/2012 од 27.11.2013. године да редован правни пут за остваривање права на накнаду штете није обраћање редовном суду тужбом ради накнаде штете.

Ревизијом тужиље се основано указује да је другостепени суд одлучујући о основу тужбеног захтева погрешно применио материјално право.

Према члану 263. Закона о извршењу кривичних санкција („Службени гласник РС“ број 85/05) директору управе и запосленима, стаж осигурања се може рачунати у увећаном трајању тако да се сваких 12 месеци ефективно проведених у обављању послова рачуна највише 16 месеци стажа осигурања, да се лицима из става првог тог члана коефицијент увећава сразмерно степену увећања стажа осигурања до 30%, да висину коефицијента за обрачун и исплату плата у управи утврђује Влада и да радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем споразумно утврђују министар надлежан за правосуђе и министар надлежан за послове пензијског и инвалидског осигурања.

Имајући у виду да члан 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у управи за извршење заводских санкција, на основу које је увећање коефицијента тужиљи било 10% уместо 30%, како је то предвиђено законом, није у сагласности са Уставом и законом, што је утврђено одлуком Уставног суда од 18.11.2010. године, то се и по оцени Врховног касационог суда сматра неправилним радом органа. Следом реченог, тужена је на основу одредбе члана 172. Закона о облигационим односима дужна да накнади штету тужиљи проистеклу доношењем неуставне и незаконите уредбе на основу које јој је утврђен мањи коефицијент за обрачун плате, од оног утврђеног законом.

Стога је погрешан став Апелационог суда у Београду да је тужиља неправилно користила судску заштиту подношењем тужбе редовном суду, а да претходно није користила правно средство прописано члановима 61. и 62. Закона о Уставном суду. Осим што је решењем туженог од 15.01.2011. године коефицијент за обрачун и исплату плате увећан за 30%, тако да укупан

коэффицијент износи 3,46, Уставни суд није донео одлуку о начину отклањања последица наведене неуставне уредбе, нити је Влада Републике Србије, као орган тужене, у оквиру својих овлашћења обезбедило извршење наведене одлуке Уставног суда за спорни период неуставног и незаконитог умањења коэффицијента за обрачун плате тужиљи. Са наведеног, тужиља има право на подношење тужбе за накнаду штете редовном суду, а о захтеву ове тужбе је надлежан да одлучује суд опште надлежности у смислу члана 1. Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога је Врховни касациони суд на основу овлашћења из члана 416. став 2. ЗПП укинуо побијану другостепену пресуду и одлучио као у изреци.

У поновном поступку, другостепени суд ће узети у обзир изнете примедбе и одлучујући о жалби тужене отклонити речене недостатке и донети закониту и правилну одлуку.

**Председник већа – судија
Снежана Андрејевић, с.р.**